

Regelverk for tilskuddsordning:

ABC for god psykisk helse: Fylkeskommunal innsats for å øke befolkningens kompetanse om å ivareta og styrke den psykisk helsen

1. Mål og målgruppe for ordningen

Målet er å bidra til å styrke den psykiske helsen gjennom økt kompetanse og bevissthet i befolkningen, det offentlige og organisasjonslivet om hvordan man kan ivareta og styrke egen og andres psykiske helse.

ABC er et kunnskapsbasert rammeverk som fremmer psykisk helse i hele befolkningen. Innsatsen bygger på den australske, kunnskapsbaserte ABC-modellen (act, belong, commit) som viser at det å være aktiv, inngå i sosiale fellesskap, og gjøre ting man synes er meningsfulle, styrker livskvaliteten og den psykiske helsen.

Parallelt med kompetanseheving og bevisstgjøring om aktivitet som kan styrke den psykiske helsen, er det et mål at mulighetene for slik helsefremmende aktivitet styrkes lokalt.

Målgruppen for tilskuddsordningen er fylkeskommunene, kommunene, frivillige organisasjoner og andre aktører fylkeskommunen samarbeider med. Endelig målgruppe er hele befolkningen, med god ivaretagelse av minoritetsbefolkninger og eldre.

2. Kriterier for måloppnåelse for ordningen som helhet

Med utgangspunkt i overordnet mål for tilskuddsordningen skal Helsedirektoratet rapportere tilbake til Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), som igjen skal rapportere til Stortinget om oppnådde resultater.

Helsedirektoratets vurdering av resultater og effekt baseres på en skjønnsmessig vurdering av tilskuddsmottakernes rapportering (se regelverkets punkt 7) og eventuelle andre kilder.

Resultater og effekt vurderes etter følgende kriterier, disse fungerer som indikatorer for ordningens samlede måloppnåelse:

- Implementering av «ABC for god psykisk helse» i eksisterende samarbeid mellom fylkeskommunen, kommunen og frivillige organisasjoner
- Innsats for inkludering av flere målgrupper, herunder minoritetsbefolkninger og eldre
- Nye arenaer og/eller nye deltakere på etablerte arenaer som fremmer aktivitet, tilhørighet og mening/engasjement

Helsedirektoratet vil i tillegg initiere nasjonale før- og etter-målinger av befolkningens kunnskapsnivå når det gjelder kompetansen om og betydningen av meningsfull aktivitet og sosiale fellesskap for psykisk helse, og måling av eventuell atferdsendring i befolkningen.

3. Hvem kan søke

- Kommuner
- Fylkeskommuner
- Interkommunale selskaper

- Statlige foretak (f.eks. RHF/HF)
- Frivillige og ideelle organisasjoner
- Universiteter og høyskoler
- Bedrifter
- Søkere utenfor Norge (f.eks. internasjonale organisasjoner og EU)

Tillegg, vilkår og presiseringer

Fylkeskommunen kan søke om tilskudd fra denne ordningen, men regional implementering av ABC-perspektivet forutsetter at det samarbeides med kommuner, frivillige organisasjoner og andre relevante aktører i regionen (se regelverkets punkt 4 og 5).

4. Krav til søknaden

- Søkerens mål med tilskuddet
- Beskrivelse av tiltak det søkes om tilskudd til
- Budsjett (oppstillingen skal kunne sammenliknes med regnskapet dersom regnskap kreves)
- Delfinansiering eller tilskudd fra andre instanser
- Egenfinansiering
- Søkerens vurdering av risiko ved tiltaket
- Redegjørelse for interne og eksterne kontrolltiltak som skal sikre korrekt rapportering og måloppnåelse for tiltaket

Søknaden undertegnes av kommunedirektør eller den som har signeringsfullmakt.

Tillegg og presiseringer:

Søknaden skal inneholde en beskrivelse av planlagt tiltak og aktiviteter og hvordan dette vil bidra til måloppnåelse for tilskuddsordningen.

Søknaden må inneholde informasjon som viser at tiltaket oppfyller tildelingskriteriene i punkt 5.

Søknaden skal spesifikt inneholde en beskrivelse av:

- Hvordan fylkeskommunen vil legge til rette for regional og lokal implementering
- Hvordan fylkeskommunen vil involvere kommuner, organisasjoner og/eller andre i arbeidet
- Hvordan innsatsen ses i sammenheng med folkehelsearbeid som allerede pågår i fylket og kommunene, herunder fylkeskommunens egeninnsats i form av kompetanse, nettverk og øvrige ressurser
- En plan som skisserer lokal og regional registrering av resultater av innsatsen

Søkeren skal formulere en realistisk angivelse av tiltakets resultater og effekt. Når tilskuddsperioden er over, skal tilskuddsmottaker rapportere om oppnådde resultater og effekt svarer til beskrivelsen gitt i søknaden.

Dokumenter eller vedlegg som ikke er etterspurt av Helsedirektoratet, vil normalt ikke bli lest eller vurdert i søknadsbehandlingen.

5. Tildelingskriterier

- Skjønnsmessig vurdering med grunnlag i forventet måloppnåelse
- Enkeltstående tilskudd hvor mottaker er navngitt i statsbudsjettet
- Kvantifiserbare tildelingskriterier
- Andel av regnskapsførte utgifter

Det kan innvilges tilskudd til:

Midlene kan benyttes til nødvendige drifts- og tilleggsoppgaver som støtter realiseringen av målsetningen (se regelverkets punkt 1) om å bidra til regional og lokal implementering av ABC-modellen for slik å styrke befolkningens muligheter til å gjøre noe aktivt, meningsfullt og sosialt.

Ved å spre kunnskap om aktivitet som styrker livskvalitet og psykisk helse, parallelt med å legge til rette for og synliggjøre relevante lokale arenaer for dette, er målet å motivere folk, kommuner og organisasjoner til å ta grep for å styrke den psykiske helsen.

Midlene skal ikke benyttes til å finansiere driften av allerede etablerte arenaer.

Midlene skal gå til kompetanseheving og bevisstgjøring hos fylkeskommuner, kommuner og organisasjoner i hvordan de gjennom sitt virke skaper psykisk helsefremmende arenaer etter ABC-modellen for hele befolkningen, og motivere til ytterligere tilgjengeliggjøring og synliggjøring av de ulike helsefremmende arenaene som finnes lokalt.

Fylkeskommunen velger selv hvordan midlene best kan benyttes, herunder om midlene fordeles videre, om bruken av midlene knyttes til allerede eksisterende samarbeidsavtaler, eller andre løsninger.

Fylkeskommuner må som tilskuddsmottaker bidra med egeninnsats i form av kompetanse, nettverk og øvrige ressurser.

Det innvilges ikke tilskudd til:

- Drift/gjennomføring av utdanning
- Finansiering av eller deltakelse i forskning
- Investeringer
- Utvikling av regionale eller lokale massemediekampanjer

Tillegg og presiseringer:

Trøndelag fylkeskommune gjennomførte i 2022-2024 en pilot basert på det australske ABC-modellen, se abcforgodpsykiskhelse.no. Her er det også lenker til hvordan det jobbes med ABC i Australia og Danmark. Den norske ABC-innsatsen bygger på dette arbeidet. Det settes av kr 800 000 til Trøndelag fylkeskommune slik at de kan bruke sine erfaringer til å veilede øvrige fylkeskommuner, herunder regionale oppstartsamlinger mm.

Helsedirektoratet vil gjennomføre en nasjonal massemediekampanje som skal øke kunnskapen om aktivitet som styrker psykisk helse, og støtte opp under den regionale og lokale innsatsen.

Tilskuddsmottaker skal i størst mulig grad benytte elementer fra en materiellpakke som Helsedirektoratet vil tilgjengeliggjøre som del av den nasjonale informasjonskampanjen. Materiellpakken vil bygge på ressurser og materiell utviklet som del av piloten i Trøndelag fylkeskommune. Helsenorge.no inngår som en felles nettside.

For at den nasjonale kampanjen skal bidra til endring, må den følges opp lokalt. Gjennom ulike nettverk og etablerte samarbeid mellom fylkeskommunen, kommuner og ulike organisasjoner, omsettes budskapene til praksis. Det skal sees hen til hvordan Trøndelag fylkeskommune har etablert slike samarbeid.

Det er en forutsetning at fylkeskommunen, kommuner og organisasjoner bruker samme budskap som i den nasjonale kampanjen, og at de benytter det materiellet som Helsedirektoratet gjør tilgjengelig for regional/lokal bruk.

I planleggingen og gjennomføringen av det regionale og lokale arbeidet, er det viktig å ta hensyn til inkludering av aktuelle minoritetsbefolkninger i regionen og kommunene. Det er viktig at den enkelte fylkeskommune baserer sin innsats på regionale muligheter og prioriteringer.

Vurderingskriterier og utmåling av tilskuddets størrelse:

Tilskudd beregnes skjønsmessig basert på kriteriene i tabellen under.

Kategori (vektning)	Vurderingskriterier	Forklaring
Tiltak (50 %)	Sammenheng mellom tiltakene og ordningens mål	I hvilken grad vil tiltakene bidra til måloppnåelse for tilskuddsordningen?
	Utbredelse og omfang	I hvilken grad dekker tiltakene fylkets kommuner? I hvilken grad dekker tiltaket målgruppen? Er det tatt tilstrekkelig hensyn til inkludering av eldre og aktuelle minoriteter?
	Samarbeid med andre aktører	I hvilken grad skal søkeren samarbeide med kommuner og andre aktører regionalt og lokalt?
Søknad (30 %)	Samlet vurdering av søknaden	I hvilken grad gir søknaden en god og realistisk beskrivelse av tiltakene?
	Plan for gjennomføring	I hvilken grad viser søknaden en realistisk plan for gjennomføring?
	Plan for rapportering og evaluering	I hvilken grad viser søknaden til gode rutiner for å hente inn og rapportere på tiltakets måloppnåelse, herunder en plan for lokal og regional registrering av resultater av innsatsen for å bidra til evaluering (jf. regelverkets punkt 2)?
	Plan for brukermedvirkning	I hvilken grad beskrives ivaretagelse av brukermedvirkning i tiltaket og aktivitetene?
Budsjett (20 %)	Klart og presist budsjett	I hvilken grad gir tiltakets budsjett en klar og presis oversikt over de ulike planlagte utgiftene?
	Sammenheng mellom søknadsbeløp, målangivelse i søknaden og planlagte oppgaver/aktiviteter	I hvilken grad henger budsjettet sammen med målet for tiltaket og planlagte oppgaver/aktiviteter oppgitt i søknaden?
	Sammenheng mellom søknadsbeløp og tilgjengelig budsjett	I hvilken grad kan søknadsbeløpet anses som rimelig i forhold til tilskuddsordningens samlede budsjett og søknadsmengde?

6. Saksbehandling

Utlysning:

Utlyses på www.helsedirektoratet.no/tilskudd

Søknadsbehandling:

Søknadsfrist: Se informasjon på utlysningen

Innstilling fremmes av: Helsedirektoratet

Innstilling godkjennes av: Helsedirektoratet

Avgjørelser/vedtak fattes av: Helsedirektoratet

Hvordan skal søker opplyses om utfallet av søknadsbehandlingen: Vedtaksbrev

Prosess for søknadsbehandling ut over dette: Ikke relevant for denne tilskuddsordningen

Klage på vedtaket:

Innvilgelse av / avslag på tilskudd fra ordningen er ikke et enkeltvedtak. I henhold til forvaltningsloven §28 er det ikke klagerett.

Presiseringer om utbetaling:

Tilskuddsmottaker må varsle Helsedirektoratet dersom adresse, bankkontonummer eller organisasjonsnummeret er endret.

Eventuelt for mye utbetalt tilskudd skal returneres til Helsedirektoratet eller vil kunne avkortet ved neste års tildeling.

7. Krav til rapporteringen fra tilskuddsmottaker

Rapporteringsfrist er 01.04 året etter tilskuddsmidlene ble tildelt. Det skal rapporteres for kalenderåret, dvs. per 31.12 året tilskuddet ble tildelt for.

Måloppnåelse: Tilskuddsmottakers dokumentasjon og vurdering av gjennomført tiltak og hvordan eller i hvilken grad tiltaket har bidratt til å nå målene for tilskuddsordningen (se regelverkets punkt 1 og 2).

Rapporteringen skal spesifikt inneholde beskrivelser av:

- Tiltak og aktiviteter som er gjennomført, herunder synliggjøring av lokale arenaer for felles aktivitet
- Hvilke målgrupper som er nådd gjennom tiltaket og/eller aktivitetene
- Hvor stor andel av fylkets kommuner som er involvert i satsningen
- Hvilke frivillige organisasjoner og eventuelle andre aktører tilskuddsmottaker har samarbeidet med
- Hvordan materiell utviklet av Helsedirektoratet er blitt benyttet og har fungert
- Hvordan tiltakene som er gjort henger sammen med annen regional/lokal innsats på folkehelsefeltet
- En vurdering av nye arenaer og/eller nye deltakere på etablerte arenaer som fremmer aktivitet, tilhørighet og mening/engasjement

Eventuelle andre rapporteringskrav blir beskrevet i tilskuddsbrevet.

Rapporteringen skal beskrive status og oppnådde resultater sammenlignet med beskrivelsen i tilskuddsmottakerens søknad. Er det avvik mellom forventet og oppnådde resultater og effekt, skal dette belyses.

Helsedirektoratet vil sammenligne informasjonen i tilskuddsmottakerens rapportering med informasjonen i tilskuddsmottakerens søknad når vi vurderer om tiltaket har oppnådd målene. Dette vil også bli vurdert opp mot kriteriene (indikatorene) som er beskrevet i regelverkets punkt 2.

Regnskap: Budsjett og regnskap fra tilskuddsmottaker som viser bruken av tilskuddsmidlene skal kunne sammenlignes. Nærmere informasjon om regnskapsrapportering blir spesifisert i tilskuddsbrevet.

Midlene skal benyttes og regnskapsføres innen 31.12. det året tilskuddet ble innvilget for. Eventuelle ubrukte midler skal oppgis i rapporteringen. Tilskuddsmottakeren må sende begrunnet søknad til Helsedirektoratet om overføring av eventuelle ubrukte midler.

Revisorattestasjon: Der det innvilges tilskudd på 200 000 kroner eller mer, stiller Helsedirektoratet krav om revisorbekreftelse av regnskapet. Mer informasjon om revisorkontroll og attestasjon vil bli gitt i tilskuddsbrevet.

Avtalte kontrollhandlinger: Ikke relevant for denne tilskuddsordningen

8. Oppfølging, kontroll og evaluering

Helsedirektoratet kan føre kontroll med:

- at bevilgningen brukes etter kravene i regelverket og tilskuddsbrevet
- at opplysninger som legges til grunn for tildelingen og som inngår i den etterfølgende rapporteringen er korrekte, jf. bevilgningsreglementet §10, annet ledd.

Helsedirektoratet kan gi myndighet til en annen virksomhet for å føre denne kontrollen.

Tilskuddsmottakere skal legge frem opplysninger ved forespørsel og bidra på andre måter til å muliggjøre og lette kontrollarbeidet.

Helsedirektoratet kan iverksette nødvendige og hensiktsmessige kontroller av tilskuddsmottaker.

Helsedirektoratet skal sørge for at det gjennomføres evalueringer for å få informasjon om en tilskuddsordning er effektiv når det gjelder ressursbruk, organisering og fastsatte mål. Frekvens og omfang av evalueringer skal ta utgangspunkt i en vurdering av risiko og vesentlighet. Helsedirektoratet vurderer fortløpende om tilskuddsordningen skal evalueres.

Tillegg og presiseringer:

Helsedirektoratet vil foreta nasjonale før- og ettermålinger som beskrevet i regelverkets punkt 2 og 7.

9. Bortfall av tilskudd og andre reaksjonsformer

Helsedirektoratet har nulltoleranse for mislighold av tilskudd. Dette gjelder også for tilskudd hvor tilskuddsforvaltningen er delegert til andre aktører, for eksempel Statsforvalteren.

Helsedirektoratet er pliktig til å gjøre tiltak hvis det kommer informasjon om mulig mislighold av tilskuddsmidlene. Direktoratet kan stanse utbetaling av tilskudd ved mistanke om at en mottaker gir uriktige opplysninger eller at mottakeren ikke bruker tilskuddet i samsvar med de fastsatte betingelsene.

Helsedirektoratet kan kreve tilskuddet tilbakebetalt hvis mislighold blir dokumentert, for eksempel hvis mottakeren ikke oppfyller kravene som stilles i regelverket eller at det er gitt uriktige opplysninger. Mislighold av tilskuddsmidler kan også få rettslige konsekvenser.

Se også siste gyldige versjon av: Standardvilkår for tilskudd fra Helsedirektoratet.